రహదారి బంగళా

శరవేగంగా మారిపోతున్న చరిత్రకి, శాశ్వత సాక్ష్యంలా నిలబడివున్న ఆ రహదారి బంగళా లోకాన్ని అర్థంచేసుకోవడానికి చేసే ప్రయత్నంలో, తాను అక్కడ యెన్నాళ్ళనుంచి నిలిచివుందో తనే మరిచిపోయింది.

ఫర్లాంగు వెనక వెలవెలబోతూన్న పల్లెనీ, మూడుమైళ్ళముందు వెలిగిపోతూన్న పట్టణాన్నీ కలుపుతూ మెత్తని బూడిద వంతెనలా, ఎర్రని కంకర రోడ్డు తన ఎదురుగా పొడుగ్గా పరుచుకుపోయివుంది. అది నిన్ననీ, రేపునీ కలిపి ముడేసిన కొండచిలువలా కదలకుండా పడివున్నా దానిమీద అటూ యిటూ పోయే జనంలో మాత్రం యెంత చలనమో, ఎంత చైతన్యమో?

ఎదురుగుండా రోడ్డుకి అటుపక్క కొమ్మలు చాచిన మూఢనమ్మకాల పాత అలవాట్లులా తెగ యెదిగిపోయి బాగా విస్తరించిన ముసలి చింతచెట్టు ఒకటి. ఆ చింతచెట్టు గాలికి కదిలినప్పుడల్లా, దానిమీదనున్న గుడ్లగూబ కూసినప్పుడల్లా, గబ్బిలం ఎగిరినప్పుడల్లా రహదారి బంగళా ప్రతిధ్వనించినట్లు సన్నగా మూలుగుతుంది, ఏవో పాత జ్ఞాపకాలన్నీ మనస్సులో మెదిలి.

చుట్టూ గతస్మృతుల్లా గజిబిజిగా అల్లుకుపోయిన తుప్పల్లోంచీ పొదల్లోంచీ కీచురాళ్ళ ధ్వని వినిపించినప్పుడు కూడా రహదారి బంగళా మనస్సు, అలాగే కలకబారిపోతుంది.

జీబురుమంటూ నిర్మానుష్యంగానూ భయంకరగానూ వుండే ఆ పరిసరాలు పొద్దుట ఓ గంట సాయంత్రం ఓ గంట, మాత్రం కలకల్లాడుతాయి. అందుకు కారణం ఆ బంగళా ఆవరణలో సామాన్యుడి మంచితనంలా, అందరికీ అందుబాటులో వుండే మంచినీళ్ళ బావి. అందుకే ఆ బావి అంటే ఆ బంగళాకి యెంతో ఆప్యాయతా, ఆదరణాను.

ఆ బంగళా కడుపులో యెన్నో గాథలు. మెదడులో యెన్నో జ్ఞాపకాలు - గుండెల్లో యేవో ఆవేదనలు యెంత ప్రయత్నించినా వాటిని మరిచిపోలేకపోతోంది. మళ్ళీ మళ్ళీ జ్ఞాపకం వచ్చి మనస్సు వికలమయిపోతోంది. అసలు తను యెప్పు

దేనా సంతోషంగా ఉందా అనిపిస్తోంది. నవ్వడ మనేది తనకి తెలుసా అనుకుంటోంది.

* * *

మూడు నాలుగు దశాబ్దాలపాటు ఆ బంగళాలో తీసుకున్న నిర్ణయాలకీ, చేసిన అన్యాయాలకీ ఫలితంగా పల్లెలోని సుబ్బరావయ్యలాంటి యెన్నో పచ్చని కుటుంబాల బంగారు సౌఖ్యం, కరెన్సీ రూపంలో పట్నం ప్లీడర్ల ఇళ్ళకి ఆ రోడ్డు మీంచే నడిచిపోతే తనేం చేయ్యగలిగింది? నల్లగా మాడిపోయిన ఆ కుటుంబాల పట్ల సానుభూతిగా, తనూ నల్లని రంగు పులుముకుంది. ఒకనాడు ఎర్రగా మెరిసే బంగళా పెంకులికి

పదేళ్ళక్రితం, వితంతువయిన మునసబుగారి మరదలు, బావగారి పరువునీ అక్కయ్య కాపురాన్నీ నిలబెట్టడంకోసం అర్ధరాత్రివేళ వచ్చి యెదురుగుండా వున్న చింతచెట్టుకి ఉరిబోసుకుంటూంటే విలవిల్లాడిపోవడం తప్ప తను ఏం చెయ్యగలిగింది? కానయితే విలవిల్లాడిపోవడంవల్ల తన కుడివేపు పెణకమాత్రం ఫెళఫెళ్లాడుతూ ఒరిగిపోయింది. అంతే!

అయిదారేళ్ళక్రిందట మాత్రం?

వచ్చీరాని హోమియోపతీ జ్ఞానంతో, జ్వరం వచ్చిన అయిదేళ్ళ కొడుక్కి "హై పొటెన్సీ" మందు యిచ్చుకుని, చచ్చిపోయిన కుర్రాడి సంగతి పోలీసులకి తెలియకుండా ఉండడం కోసం, ఆ పేదవైద్యుడు రాత్రికి రాత్రే కన్నకొడుకుని బుజానవేసుకొనివచ్చి, తన గోడపక్కనే తవ్వి పాతిపెడుతూ, కండువా నోట్లో కుక్కుకుని ఏడుస్తూంటే తను ఓదార్చగలిగిందా? అలాగని గుండె బద్దలై పోకుండా తను ఉండగలిగిందా? నేలా గోడలూ బీటలువారిపోయేలా చలించిపోలేదూ? అలా మాడిపోయి, ఒరిగిపోయి, బీటలు వారిపోయి, ఇవాళ తను అందం అంతా గతించిన ఆడదానిలా అయింది కనకే పూర్వం వచ్చే కళ్ళజోడు బాబులూ, ఖద్దరులాల్చీ స్వాములూ యిప్పుడు తన దగ్గరికి రావడం మానుకున్నారు. అడుక్కుని తినే గుడ్డివాడికీ, వాడి గజ్జికుక్కకీ తను ఆశ్రయం అయింది ఈనాడు.

తను ఇలా దీనంగా పేద ముత్తయిదువులాగ దయనీయంగా మిగిలి పోయినా, పక్కనున్న మంచినీళ్ళ బావి అయినా నవనాగరిక యువతిలాగ గల

గల్లాడుతూ పొద్దుటా సాయంత్రం వచ్చేపోయే జనంతో సందడిగా చూడ ముచ్చటగా ఉంటుంది. అందుకే బంగళాకి బావి అంటే ఎంతో ఇష్టం!

ఫర్లాంగు దూరంలోవున్న ఆ పల్లె ప్రజలకి అదే మంచినీళ్ళ బావి. ఊళ్లో ఉన్న తక్కిన బావులన్నీ ఆ ఊరి పంచాయతీ బోర్డు మెంబర్ల మనస్సులులాగ ఉప్పకషాలూ, చేదు విషాలూను. అందువల్ల ఊళ్ళో ఉన్న ప్రతి ఆడదీ ఇక్కడికి పొద్దుటో, సాయంత్రమో బిందె బుజాన పెట్టుకుని రావలసిందే! అయితే, అందరూ పొద్దుట బాగా ఎండ ఎక్కాకో లేదా సాయంత్రం ఇంకా వెలుగు ఉండగానో నీళ్ళుతోడుకుని వెళ్ళిపోతారు. తక్కిన సమయాల్లో బొగులు బొగులు మంటూ నిర్మానుష్యంగా ఉన్న ఆ ప్రదేశానికి ఒక్కపిట్టయినా రాదు రావడానికి భయం.

దానికి సాయం దెయ్యాలున్నాయని వాడుక ఒకటి. అప్పుడెప్పుడో చచ్చిపోయిన మునసబుగారి మరదలు దెయ్యం అయి అక్కడ తిరుగుతూ ఉంటుందనీ, పొలాలనుంచి ఆలస్యంగా వచ్చే పాలేళ్ళకీ, రాత్రిళ్ళు అరటికాయలూ కూరలూ బళ్ళమీద పట్నానికి వేసుకెళ్ళే రైతులకి తరచు రకరకాల రూపాల్లో కనిపిస్తూ వుంటుందని జనం చెప్పుకుంటూ భయంతో వణికిపోతూండడం కద్దు.

ఆ కబుర్లూ, ఆ భయం చూసి, వాళ్ళ అమాయకత్వానికీ, మూఢనమ్మకాలకీ తనలోతాను నవ్వుకుంటూ ఉంటుంది రహదారి బంగళా. అందమైన పువ్వుల తోటలా ఎదిగిన సుబ్బరావయ్య కూతురికి కూడా ఆ దెయ్యాల కబుర్లన్నా, వాటిగురించి చెప్పుకొని భయపడే మనుష్యులన్నా అలాంటి వేళాకోళ భావమే! కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటూన్న ఆ అమ్మాయి తలనిమురుతూ రెండురోజులకి ఒకమారయినా సుబ్బరావయ్య "అమ్మా శాంతా! అలా ఏదీ కాని వేళల్లో మంచినీళ్ళకని వెళ్ళకమ్మా! తర్వాత యేం అనుకొనీ లాభంలేదు" అని అంటూ వుంటే, శాంత "ఏమిటి నాన్నా, నీ చాదస్తం?" అంటూ నవ్వుతూ అతని మాటని కొట్టిపారేస్తూ ఉంటుంది.

ఆ వయస్సులో ఆడపిల్లలకి వుండే జంకునీ, భయాన్నీ అవతలకి నెట్టి యెంతో ధైర్యంగా సంజచీకట్లో మంచినీళ్ళకని వచ్చిన శాంతని మొదటిసారి చూసినప్పుడు రహదారి బంగళా ఆమె చొరవకి యెంతో మెచ్చుకుంది. ఆకులు చప్పుడు విని గుడ్డివాడు "ఎవరది?" అంటూ కేకేసినప్పుడూ, చుట్టూ తిరుగుతూ గజ్జికుక్క అరిచినప్పుడుకూడా ఏమాత్రం తొట్రుపడకుండా సోయగాలుపోతూ

నీళ్ళుతోడుకొని, ఒయ్యారంగా బిందె చంకనిపెట్టుకుని అందంగా పల్లెకేసి నడిచి వెడుతూన్న శాంతని చూసి తృప్తిగా తల పంకించింది ఆ బంగాళా.

కానయితే ఆ తృప్తి, ఆ సంతోషం బంగాళాకి ఎన్నాళ్ళో మిగలలేదు. గోడచాటుని పకపకలూ, పొదఃమాటుని గుసగుసలూ రోజురోజుకి యెక్కువై, నీళ్ళబిందె తీసుకుని శాంత యింటికి వెళ్ళడం నానాటికీ ఆలస్యం చెయ్యడంతో, అది యెటువంటి పరిణామాలకి దారితీస్తుందో అని నిలువెల్లా భయంతో వణికి పోయింది. మునసబుగారి మరదలు జ్ఞాపకంవచ్చి మనస్సంతా వికలం అయి పోయింది బంగాళాకి. "అమ్మా, జాగ్రత్త సుమా!" అని చెప్పడానికి, చూస్తున్న తనకా నోరులేదు. ఆకుల చప్పుడూ పకపకలూ గుసగుసలూ వింటూన్న గుడ్డి వాడికా చూపులేదు. ఇక కన్నూ నోరూవున్న కుక్క మొరిగితే మాత్రం యేం లాభం? దానిగొడవ యెవరు పట్టించుకుంటారు? చూడగలిగినవాళ్ళకీ చెప్పగలి గినవాళ్ళకీ యిక్కడేం జరుగుతుందో తెలియడంలేదు. ఎలాగ యీ విషాద పరిణామాన్ని ఆపడం? ఏమిటి చెయ్యడం?

రోజులూ నెలలూ గడుస్తున్నాయి.

పరిస్థితులు యెలా పరిణమిస్తాయో, శాంత భవిష్యత్తు ఏమౌతుందో అనుకుంటూ అనుక్షణం విలవిల్లాడిపోసాగింది బంగళా.

చివరకి అనుకున్నంతపనీ అయింది.

ఓ రోజున మసకచీకట్లని చీల్చుకుని, శాంత కంఠం దీనంగానూ, ఉండుండి తీవ్రంగానూ వినిపించసాగింది:

"నీ పరీక్షలు అయి నీకు ఉద్యోగం వచ్చేదాకా ఆగడానికి వీలులేదు. ఇప్పటికే మా నాన్న అనుమానిస్తున్నాడు. దానికితోడు యీ సంగతి కూడా తెలిసిందంటే, కుటుంబ గౌరవం గంగపాలయిందని నిలువునా కూలబడి పోతాడు. అందువల్ల ఒప్పుకో. అనుమానించకు. ఊ.... అను."

శాంత కంఠం ఇలా తీవ్రంగా వినిపిస్తూనే వుంది. చెట్టుకి జేరేసివున్న సైకిలు, ఆకులు చప్పుడు చేసుకుంటూ వెళ్ళి రోడ్డుయెక్కి, పట్నంకేసి విసురుగా దూసుకుని వెళ్ళిపోయింది, పరువుగా సంఘంలో చలామణీ కావడంకోసం.

బిందె తీసుకుని బాధగా బావికేసి అడుగు కదిపిన శాంతని చూసి, విపరీతమయిన ఆవేదనతోనూ, భరించరాని ఆందోళనతోనూ మెలికలు తిరిగి పోయింది రహదారి బంగళా.

అయ్యో, మళ్ళీ పాత కథే!

భయంతో కళ్ళూ చెవులూ గట్టిగా మూసుకుంది. బాధవల్ల మనస్సు వశం తప్పింది ఎప్పుడు స్పృహ కోల్పోయిందో తనకే తెలియదు.

మర్నాడో మూడోనాడో కాస్త తెలివి వచ్చి కళ్ళు తెరిచి చూసేసరికి బావిదగ్గర జనం కలియదొక్కుకుంటూ, కంగారుపడుతూ గుంపులు గుంపులుగా కనిపించారు. దగ్గరగా వచ్చి చూడబోతున్న వాళ్ళని దూరంగా నెట్టేస్తూ "చచ్చిపోయిన మనిషిని యేం చూస్తారు? పొండి...పొండి..." అంటూ అరుస్తున్నారు పోలీసులు.

చూడవచ్చిన జనంలోంచి రకరకాల వ్యాఖ్యానాలు వినిపిస్తున్నాయి: "తేలలేదు కనక మనకు తెలియదు కాని, నిన్ననో మొన్ననో పడివుంటుందమ్మా! లేకపోతే మొహం అంతా ఉబ్బిపోయి, చేపలు తినేసి, ఆనమాలు పట్టడానికి లేకుండా అయిపోదు."

"పద్దెనిమిదేళ్ళు నిండా లేవు... ఏం కష్టం వచ్చిందో ఈ వెర్రి పిల్లకి?"

"పైగా, వట్టి మనిషికూడా కాదు. నాలుగో మాసమో అయిదోమాసమో!"

"ఈ రోజుల్లో ప్రతివాళ్ళకీ ఇదో పద్ధతయిపోయింది. కాస్త తేడా వస్తే, ఓర్చుకోలేక భయపడిపోయి, చేతులారా ప్రాణం పోగొట్టుకోవడం!"

"అయినా, నలుగురూ తాగే మంచినీళ్ళబావిలో వచ్చిపడడం- ఇదేం పొయ్యేకాలం? చావడానికి యెన్ని దారులు లేవు?"

జనాన్నీ, పోలీసుల్నీ, హడావిడినీ చూసి ముష్టాడి కుక్క తెగ అరుస్తూ వుంది.

జనం, సందడి, మాటలూ విని 'ఏవిటి బాబూ ఏం జరిగింది?' అంటూ గుడ్డాడు అడుగుతూ ఉన్నాడు. కాని, యెవరూ వాడి సంగతి పట్టించుకోనేలేదు.

చీకటిపడే సమయానికి జనం క్రమంగా పల్చబడ్డారు. పోలీసులు శవాన్ని పరీక్షకోసం అని పట్నం ఆసుపత్రికి తీసుకుపోయాక, మిగిలిన ఒకళ్ళిద్దరూ కూడా వెళ్ళిపోయారు తిరిగి ఆ ప్రదేశమంతా నిర్మానుష్యంగానూ, నిశ్శబ్దంగానూ, గంభీరంగా మారిపోయింది.

తుప్పల్లోంచీ పొదల్లోంచీ వినిపించే కీచురాళ్ళ ధ్వనీ, ఉండుండి చింత చెట్టుమీంచి అరచే గుడ్లగూబ అరుపూ తప్ప ఇంకేం వినిపించడంలేదు.

చుట్టూ భయంకరమైన నిశ్శబ్దం!

రహదారి బంగళా, చుక్క చుక్కలుగా చూరులోంచి కన్నీరు కారుస్తోంది చెట్ల కన్నీటి చుక్కలుకూడా పండిరాలిన ఆకులమీద టప్‌టప్‌మని పడుతున్నాయి.

మనస్సంతా వికలం అయిపోయి, మెదడు మొద్దుబారిపోయిన బంగళాకు తన చుట్టూ యేం జరుగుతోందో తెలియడంలేదు, తెలుసుకునే స్థితిలోకూడా లేదు.

మఫ్లరూ, స్వెట్టరూ ధరించిన ఒక నల్లని నీడ నీరసంగా బావివేపు నడిచింది.

బావిచుట్టూ తిరిగి, పక్కనవున్న ఒక రాయిమీద కూర్చుంది. మోకాళ్ళ మీద తలపెట్టుకుని.

చలికి మూలకిచేరి, బంగళా అరుగుమీద ముడుచుకుని పడుకున్న ముష్టాడి కుక్క చూస్తూనే వుంది. ఆ నీడ కదలడం, కూర్చోవడం ఈ సంగతి అంతా. కాని, మొరగకుండా బద్ధకంగా "పోనిద్దూ" అన్నట్టు ఊరుకుంది.

ఆ నీడ నడచినప్పుడు, మంచువల్ల తడిసి మెత్తగా అయిన ఎండుటాకులు, చప్పుడు ఏమీ చెయ్యలేదు. అందుకే గుడ్డివానికి ఏం వినిపించలేదు. లేకపోతే "ఎవరు వారు.?" అని అరిచేవాడే! చిరిగిపోయిన కంబళీ మొహంమీదకి మరికాస్త లాగుకొని నిద్రలోకి జారిపోయాడు గుడ్డివాడు.

ఏం జరుగుతోందో బంగళా గమనించడంలేదు.

గుడ్డివాడికి వినిపించడంలేదు.

కుక్క మాత్రం రెప్పవేయకుండా చూస్తోంది. మాటలుకూడా వింటోంది. కాని, దానికేం అర్థంకావడంలేదు

తనలో తను అనుకున్నట్లు ఆ నీడ కొంచెం గట్టిగానే అంది- ''ఇలా యెందుకు చేశావు శాంతా?'' అంటూ.

సరిగ్గా అదే సమయంలో ఓ తెల్లని రూపం వచ్చి బంగళా నీడలో నిలబడడాన్ని గమనించింది అరుగుమీద ముడుచుకొని పడుకున్న కుక్క. ఒక్కమాటు లేచి గుండ్రంగా తిరిగి మళ్ళీ ముడుచుకొని పడుకుంది.

బావి దగ్గర నల్లని నీడ యింకా తనలో తను అనుకుంటూనే వుంది: ''నువ్వు యిలా చేస్తానంటే నేనారోజున అలా ప్రవర్తించకపోదును ఎంతపని చేశావు? మనం ఎన్ని కలలు కన్నాం? ఎటువంటి భవిష్యత్తుని తియ్యగా ఊహించాం? నా చదువు అయి ఉద్యోగం వచ్చాక తప్పకుండా పెళ్ళి చేసుకుంటాననీ, ఈలోగా యేదో సాధనం ఆలోచించుమనీ చెప్పాను కదా? ఈ రోజుల్లో ఎన్ని సాధనాలు లేవు వచ్చిన ప్రమాదాన్ని పోగొట్టుకొని మర్యాదగా బ్రతకడానికి? ఎందుకు చేశావు శాంతా, యిలా ఎందుకు చేశావు?''

బంగాళా నీడలో నిశ్చలంగా నిలబడివున్న తెల్లని నీడ, ఈ మాటల్ని విని నెమ్మదిగా చప్పుడు చెయ్యకుండా అక్కడినుంచి పల్లెవేపు కదిలింది ఎంత నిశ్శబ్దంగా వెళ్ళడానికి ప్రయత్నించినా వీలులేకపోయింది. అక్కడక్కడ ఆకులు గలగల్లాడాయి, తొట్రుపడుతూ వేసిన అడుగులుపడి—

బావిదగ్గరకూచున్న నల్లని నీడ ఆ చప్పుడికి ఉలిక్కిపడి తలెత్తి చూసింది - మహాభయంతో నిలువెల్లా వణికిపోయింది.

మరుక్షణంలో పట్నంవేపు మహావేగంతో సైకిలు ఒకటి దూసుకుపోయింది.

చింతచెట్టుమీద గుడ్లగూబ, మంచుకి కంఠంనిండా శ్లేష్మం చేరడంవల్ల, గొంతు యెత్తి అరవలేకపోయింది.

పేరుకుపోతూన్న రక్తంలో వేడి కలిగించడం కోసం గబ్బిలం రెక్కలు టపటపా కొట్టుకొని ఓ కొమ్మమీంచి ఇంకో కొమ్మమీదకి ఎగిరింది.

ఆ రాత్రి పంటకళ్ళందగ్గర కాపలా పడుకున్న జీతగాడు, తాను రహదారి బంగళా సమీపంలో రెండు దెయ్యాల్ని చూశానని, ఒకటి సైకిలు తొక్కుకుంటూ పట్నంవేపు వెళ్ళిపోయిందనీ మరోటి చీరచెంగు బొడ్డులో దోపుకుంటూ పల్లెవేపు నడిచిందనీ చెబుతూంటే విని రహదారి బంగళా గట్టిగా నిట్టూర్చింది, గుడ్డివాడు తలపంకించి లేచాడు, వాడి కుక్క, చెవులు ఆడిస్తూ వాడిని అనుసరించింది.

ఆ తర్వాత ఒకటి రెండు రోజులకి ఆ రోడ్డుమీంచి పోయే పల్లెజనం "అవునుగానీ సుబ్బరావయ్య అలా యెవరికీ చెప్పకుండా అర్ధరాత్రికి అర్ధరాత్రి ఊరువిడిచి వెళ్ళిపోయాడేవిటి?'' అంటూ విడ్డూరంగా చెప్పుకునే మాటలు రహదారి బంగళా చెవుల్లో పడ్డాయి.

''అవును, వెళ్ళిపోక యేం చేస్తాడు? అతనికి యింక యీ లోకంలో ఏం మిగిలింది కనుక? ఏం చూసుకొని వుంటాడు?" అంటూ మూలిగింది బంగళా_ఆ మూలుగుకి స్తంభం ఒరిగింది.

''బంగళా అరుగులమీద స్తంభం ఒరిగిపోయింది. ఇంకెన్నాళ్ళో నిలవదు, రహదారి బంగళా కూలిపోతుంది'' అనుకున్నారు, మర్నాడు ఎండలో ఆ దారిన పోతూ నీడ కోసం అక్కడొక క్షణం నిలబడ్డ జనం. తను బాగుపడతానని, ఎప్పటికేనా తన ముఖంమీద సంతోషం విరుస్తుందని బంగళాకూడా అనుకోలేదు.

ఇది జరిగిన నాలుగేళ్ళకి ఒకరోజున జూనియరు ఇంజనీరు ఒకాయన మూడేళ్ళ కుర్రాడిని వెంటబెట్టుకొని భార్యతో సహా వచ్చి ఆ రహదారి బంగళా బాగుచేయించడంకోసం అందులోనే మకాం చేసి రిపేర్లు ప్రారంభించాడు.

ఒరిగిపోయిన స్తంభాలు తిరిగి నిలబడ్డాయి.

పడిపోయిన పెణక లేచింది.

బద్దలైపోయిన గచ్చుఅంతా నున్నగా అందంగా తయారయింది.

ఇంక నల్లగా పాచిపట్టిన పెంకులు తీయించి కొత్త పెంకులు వేయించడం ఒక్కటే తరవాయి తెల్లవారితే కొత్త కప్పు వెలుస్తుందనగా ఆ క్రితం రాత్రి బంగళాకి కొన్ని మాటలు వినిపించాయి.

"మీ తమ్ముడికి నిద్దర పట్టిందా?''

"ఆఁ!"

"అయితే ఒకమారిలారా...." ఆ తర్వాత మాటలు వినిపించలేదు. ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం.

"ఇవాళ్టికి మన పెళ్ళి అయి సరిగ్గా ఏడాది అయింది తెల్సా?''

''ఊఁ....''

''ఏవిటి ఊఁ....ఇదిగో ఇలారా....నీ చెవిలో ఓ మాట చెప్తాను. రమ్మంటుంటే ...''

ఇంతలో నిద్రలోంచి లేచిన మూడేళ్ళ కుర్రాడి ఏడుపు!

''అబ్బబ్బ వీడు నీకు తమ్ముడుకాదు, కొడుకు కంటే అన్యాయం అయిపోయాడు. ఒక్కక్షణం పక్కనుంచి కదలనియ్యడు కదా! ఇలా పెంచావేవిటి శాంతా!''

ఆ చివరిమాట విని, రహదారి బంగళా ఉలిక్కిపడింది. "ఏ శాంత? సుబ్బరామయ్య కూతురు శాంతే! ఆ శాంత చావలేదన్నమాట! ధైర్యంగా జీవితాన్ని యెదుర్కొందా?" ఆ అమ్మాయి వదిలిన నిట్టూర్పు, ఆ సంతోషంలో రహదారి బంగళాకి వినిపించనేలేదు.

శరీరం అంతా ఉత్సాహంతోనూ చైతన్యంతోనూ ఊగిపోతోంది. కొత్త శకం ప్రారంభం అయినట్లనిపించింది. ఆ చుట్టుపట్ల పరిసరాలంతా కొత్తగా కనిపించసాగాయి బంగళాకి.

కొత్త చిగురులు తొడిగిన చింతచెట్టుమీద కోకిల కూస్తోంది.

పొదలూ, తుప్పలూ కొత్త పువ్వుల్ని అలంకరించుకుంటున్నాయి.

మంచినీళ్ళ బావికి కొత్తగా వేసిన గిలక కీచుమంటూ సంగీతం పాడుతోంది.

సూర్యుడప్పుడే ఉదయిస్తున్నాడు.

ఆ ఉదయం కాంతులు పడి, అప్పుడే లేస్తున్న నున్నని కొత్త బంగళా పెంకులు, ఉండుండి జిగేల్‌మంటూ మెరుస్తున్నాయి.

అవి, రహదారి బంగళా ఎర్రని నవ్వుల్లా ఆ ప్రదేశం అంతా కలకల్లాడుతూ వ్యాపిస్తూంటే, "బంగళా బాగుపడింది, కాలం మారింది" అనుకుంటూ సంతోషంగా కళ్ళు ఎగరేశారు. కదలని రోడ్డుమీంచి నిత్యమూ ముందుకి కదిలిపోతూన్న మనుష్యులు. *

(ఆంధ్రజ్యోతి '75)